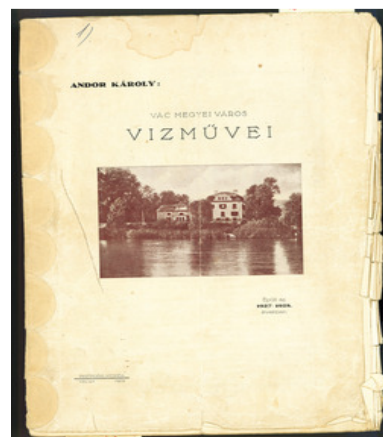

90 éves a Váci Vízmű

Gombás Ernő · 2018. március 21.

III. rész A szervezet

Az 1928. évi március 1-én üzembe helyezett városi vízmű élén igazgató állt. Személyzete: az igazgatóhelyettes főkönyvelő mellett egy pénztáros, két számlázó, két pénzbeszedő, egy műszaki ellenőr, egy főgépész, három gépész, egy hálózati művezető és egy segédszerelő volt. Az 1932 szeptemberében üzembe lépő csatornamű egyesült a vízművel és ennek következtében a személyzet egy számlázóval, egy műszaki ellenőrrel, két gépésszel és két segédmunkással bővült. A városi víz - és csatornamű 1932-től 21 fővel látta el üzemelési és gazdálkodási feladatait.

ANDOR KÁROLY, az első igazgató!

A makói születésű, alapképzettségét tekintve magyar-latin tanár rendkívül sokoldalú, a közügyek iránt fogékony, azokért sokat dolgozó, fáradságot nem ismerő ember. A tanítás mellett újságcikkeket, verseket, tankönyveket ír, nótákat szerez. Ismeretterjesztő előadásokat tart az iparosságnak, ingyenes munkásgimnáziumot vezet, népkönyvtári és közjótékonság-egyesületi elnök. Budapestről Vácra költözve az Ipartársulat választmányi tagja, a Polgári Dalkör elnökkarnagya, a Kaszinó titkára, jótékonsági társaságok tagja. A város I. világháborús szobrára az ő verse kerül, epigrammás könyve jelenik meg, elbeszéléseket, meséket fordít az ifjúság részére, megírja a kaszinó történetét és a várost ismertető kiadvány szövegét. 1945 után népművelődési előadásokat tart, kiállításokat szervez, hozzákezd a Polgári Dalkör újjászervezéséhez, megírja a Váci Általános Ipartársulat 100 éves történetét.

Méltatásaképpen a korabeli váci újságokból idézek. A városi vízműhöz történő kinevezéséről a VÁCI HÍRLAP a következőképpen tudósít, 1927. május 08-án:

„...A vízmű építésének munkálatai teljes erővel megkezdődtek a városházán és a Bukin. És a munka kezdetén megjelent a mérnöki hivatalban a százkezü Andor Károly, ki elfoglalta új állását, mint a városi vízmű első főtisztviselője. azt mindenki látta a városban, hogy Andornak, ha közérdekű közremunkálkodásról volt szó, van ideje, munkakedve, de senki sem tudta, hogy honnan szerzi azt az energiát, mellyel a város társadalmát ernyedetlenül szolgálja. Egyelőre az építésvezetőségében a vízmű építését fogja ellenőrizni, a rengeteg munkát igénylő s az egész várost házankint felvevő statisztikát végezni, később pedig vízművünk vezetője lesz...”

1929. szeptember 29-én a vízmű-építés végelszámolásának a városi közgyűlésében történt elfogadását követően – a VÁCI HÍRLAP a megvalósítást értékelő írásában azt emeli ki, hogy:

„...a fizetésükön felül az önzetlenségüket, a város érdekét látták és vitték bele a másfél évig tartó nagy munkába Váczy Hübschl Kálmán műszaki tanácsos és Andor Károly a vízművek igazgatója. Mindenkor, nem egyszer késő éjszakáig tartó ellenőrző figyelésükben, az után számadásaikban, a polgárság pénzével való becsületes sáfárkodás lebegett szemük előtt. Pénzérték nem fejezi ki önzetlenségüket, fáradozásukat, de lelkiismeretükben tükröződik a polgárság elismerése és hálája...”

1938. január 10-én a VÁCI HÍRLAP megemlékezik a Buki - szigeti szivattyútelep beindításának 10. évfordulójáról. A cikk feleleveníti az ezzel kapcsolatos eseményeket és a városházán összegyűlt szakemberek és érdeklődő képviselők hangulatát. Izgatottan tárgyalják a várható eseményeket, felidézve néhány város vízművének megindulásakor tapasztalt meghibásodásokat, az ilyenkor általában jelentkező kivitelezési hibákat és azok következményeit. Majd ezután e híradásban a következőket olvashatjuk:

„...Egyesek aggódva, mások mosolyogva várták a híreket a város különböző pontjairól. Izgatott volt mindenki. A legnyugodtabbnak látszott még Andor Károly, bár az üzem megindításának legnagyobb felelőssége éppen reá nehezedett, ez a nap lévén gyakorlati tudásának vizsgálja, amely alapon erre a különleges munkára alkalmazták. Ő kijelentette, hogy a megindulás zavartalan lesz, mert a gépszerezés és a csőfektetés minden munkáját személyesen vizsgálta felül s addig nem vett át semmit, míg a munkarész az előírt legszigorúbb próbát ki nem állotta. És megtörtént a legnagyobb meglepetés: az egész hálózatban semmi baj nem mutatkozott, bár az egész várost bejárta az ellenőrző-bizottság. Gépek és vezeték zavartalan biztonsággal működtek. Azóta tíz év telt el. Az üzem éjjel-nappal szakadatlanul munkában állott, s néhány jelentéktelen hibán kívül, ami állandó üzemeknél elkerülhetetlen, a vízmű mindenkor beváltotta a hozzá fűzött reményeket. A lakosság sohasem volt víz nélkül, s ha egyes szakaszokon javítani kellett is valamint, ez a munka néhány óra alatt mindig elkészült. Ezt kevés vízműről lehet elmondani...”

Nyugdíjba vonulásakor a VÁCI HÍRLAP többek között ezt írja 1940. július 10-i számában:

„...Visszatekintünk arra a tizennégy esztendőre, melyet Andor Károly vízművünkénél eltöltött és megállapíthatjuk, hogy ez rendkívül eredményes volt. Szakértők véleménye szerint is mintavízműve van Vác városának, melyet az idegenből érkező látogatók sohasem mulasztottak el megtekinteni és messze földre elvitték annak jó hírnevét. Andor Károly nem szakember, azonban szakemberek is eljöttek hozzá tanulni, ezért szaktudását az egész országban elismerik és becsülik. Mint társadalmi férfiú messze kimagasló munkát végzett és közéleti munkája miután minden kritikát kibír, gyakran irigylésre talál. Karay-Kraker Kálmán dr., a volt polgármester állíthat ki részére legszebb bizonyítványt, mert egy évtizeden át közérdekű munka nem hagyta el a városházát, melyben Andor Károly kezét ne találónk...”

Mindehhez nincs mit hozzátenni, csupán annyit, hogy tisztelettel és büszkén emlékezzünk a vízmű 1948-ban elhunyt első igazgatójára!

Vác város korabeli vezetése bölcs előrelátással időben gondoskodott a létesülő vízmű működtetésének feltételeiről. Még az üzembe helyezést megelőzően létrehozta az üzemelési feladatokat ellátó városi vízművet. A cég történetét is innen számíthatjuk.

Andor Károly az első igazgató elévülhetetlen érdemeket szerzett a megépült létesítmény műszaki ellenőrzésében, az üzemeltetési és szolgáltatási feladatok szervezésében, irányításában. Munkássága előtt tisztelegve – 2003-ban – emléktáblát helyeztünk és avattunk fel – a Városszépítők Egyesületével közösen – a Beniczky utcai háza falán.

Róla való megemlékezésemet egyik bölcs intelmének felidézésével fejezem be:

.....A vízmű a legáldásosabb közületi berendezés, leghálásabb azonban csak akkor lesz, ha jól igazgatják és így a közösség szeretetét is meg tudja nyerni..."

Itt kell szólnom arról, hogy az Andor Károly igazgató családjából többen tevékeny részesei, azaz munkavállalói voltak a későbbi szervezetnek. Fiától nagy segítséget kapott társaságunk, amikor a cég történetének feldolgozásába kezdtünk. Unokája (Henike) pedig hosszú évtizedekig – nyugdíjazásáig – volt társaságunk megbecsült munkavállalója.

Forrás: ugyanaz, mint, az első részben

Fotók: Andor Károly - A vízmű működésének szabályozása - Emléktábla - Unokája

Következik a IV. rész: A háborús károk, helyreállítások; Új utakon